

Avtale om helhetlig pasientforløp

mellom Vestre Viken HF
og kommunene

Innhold

1. Generelle forhold	4
Parter	4
Formål og virkeområde	4
Lovgrunnlag	4
Digital samhandling	4
Brukermedvirkning	4
Taushetsplikt	5
Kommunekontakter	5
Barn som pårørende.....	5
Barn som pasient.....	5
Ledsager	6
Tolk.....	6
Behandlingshjelpemidler.....	6
Pasienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester	6
Pakkeforløp	6
2. Henvisning og mottak.....	7
Henvisning	7
3. Under utredning og behandling	7
Vestre Vikens ansvar	7
Melding til kommunen	7
Samarbeid om god utskrivningspraksis.....	8
Kommunens ansvar	8
4. Utskrivning.....	8
Vestre Vikens ansvar	9
Melding og dokumentasjon knyttet til polikliniske pasienter og dagbehandling	9
Melding og dokumentasjon knyttet til pasienter med døgnopphold.....	9
Frist for melding	9
Øvrige forhold	9
Kommunens ansvar	10
Oppfølging av melding om utskrivningsklar	10
5. Betaling for utskrivningsklare pasienter.....	10
Forskrift	10
Når inntreer betalingsplikt	10

Plikt til redegjørelse.....	10
6. Håndtering av uenighet og tvist	10
7. Varighet og oppsigelse	11
8. Underskrift.....	11

Det er gjennomført en administrativ justering av avtale fra 1. april 2015.

Avtalen er gyldig fra 1. mai 2019

1. Generelle forhold

Parter

Partene er Vestre Viken HF og NN kommune. Vestre Viken HF er heretter benevnt Vestre Viken og NN kommune er benevnt som kommunen. Avtalens parter er likeverdige.

Formål og virkeområde

Avtalen skal sikre at alle pasienter får et faglig forsvarlig og helhetlig behandlingstilbud i overgangen mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste. Avtalen skal regulere samhandlingen mellom kommunen og Vestre Viken vedrørende henvisninger, poliklinisk behandling, dagbehandling, døgnbehandling, øyeblikkelig hjelp og utskrivinger. Avtalen skal bidra til sammenhengende helse- og omsorgstjenester til pasienter med behov for koordinerte tjenester, rehabilitering og habilitering.

Rutiner og retningslinjer for samhandlingen som følger av denne avtalen er førende for partene.

Avtalen omfatter områdene somatisk helse, psykisk helse og rus/avhengighet og gjelder for barn og voksne.

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgsoppgaver § 6-2 og lov om spesialisthelsetjenester § 2-1 plikter partene til å inngå en samarbeidsavtale. Samarbeidet reguleres også av de lover og forskrifter som til enhver tid angår spesialisthelsetjenesten og kommunens helse- og omsorgstjenester.

Samarbeidet mellom Vestre Viken og kommunene er regulert i overordnet samarbeidsavtale.

Avtale om helhetlig pasientforløp er forankret i overordnet samarbeidsavtale mellom kommunen og Vestre Viken og beskriver pasientenes rettigheter og partenes forpliktelser ved innleggelse i sykehus og utskriving til kommunene.

Partene har til enhver tid ansvar for å ha oppdatert kunnskap om gjeldende lovverk og endringer i disse som har betydning for utførelsen av helse- og omsorgsoppgaver.

Digital samhandling

Avtalen er tilpasset bruk av digital samhandling, noe som innebærer at elektroniske meldinger skal benyttes. I denne avtalen er de aktuelle meldingene skrevet i kursivert tekst. Hvis systemene for elektronisk meldingsutveksling er ute av drift, skal partene ha rutiner for å varsle hverandre.

Brukermedvirkning

Kontakt mellom Vestre Viken og kommunen skal skje i samråd med pasienten og eventuelt nærmeste pårørende.

Taushetsplikt

Der det i enkelte situasjoner vurderes som nødvendig å overføre informasjon uten pasientens samtykke, må dette være hjemlet i lov/forskrift.

Kommunekontakter

Vestre Viken skal alle dager, også under ferieavvikling, ha kommunekontakt/ansvarlig person tilstede ved alle sengeposter med et spesielt ansvar for samhandling med pasientens hjemkommune. Kommunen skal ha tilsvarende ordning med ett direkte telefonnummer til koordinator/ enhet for samhandling med spesialisthelsetjenesten. Begge parter har ansvaret for å oppgi ett nummer som er betjent for henholdsvis somatikk og psykisk helsevern.

Barn som pårørende

Kommunens ansvar

Gi nødvendig kontaktinformasjon om relevante omsorgsperson(er) hvis pasienten har barn som er under 18 år.

Sikre at barn under 18 år har nødvendig tilsyn og omsorg når mor/far/andre omsorgspersoner er alvorlig syke og/eller skadet.

Ved behov, utarbeide kriseplan for barn som pårørende.

Vestre Vikens ansvar

Ved innleggelse å avklare om pasienten har omsorg for barn under 18 år. Dersom de har det, skal Vestre Viken bidra til at barn blir ivaretatt, eventuelt ved å ta kontakt med relevante instanser i kommunen dersom pasienten ønsker dette. Ved behov skal barnevernet varsles.

Sikre tilbud om bistand fra relevante omsorgspersoner og instanser som kan ivareta de informasjons- og omsorgsbehov mindreårige har som pårørende når mor/far/andre omsorgspersoner er alvorlig og/eller langvarig syk.

Barn som pasient

Kommunens ansvar

Gi Vestre Viken informasjon om relevante omsorgspersoner, dersom pasienten er under 18 år.

Sikre at barns rett til følge av omsorgsperson blir fulgt, også dersom barnet er under omsorg av kommunen.

Ved behov for individuell plan skal kommunen ha det koordinerende ansvaret.

Vestre Vikens ansvar

Sikre at pasient under 18 år som ikke har følge av foreldre/foresatte får den bistand som er nødvendig under oppholdet og bidra til at barnet blir ivaretatt på en forsvarlig måte ved utskrivning.

Når det gjelder pasient under 18 år med medfødte sykdommer/skader, som er pasienter på barneavdelingen eller ved barnehabiliteringen, skal behandlende enhet ved behov kontakte kommunen for å diskutere videre oppfølging, evt. innkalle til samarbeidsmøte. Ansvarsgruppe og Individuell plan skal vurderes opprettet.

Der det er behov for rask oppfølging av barn, skal det tas kontakt med aktuell tjeneste i kommunen som eksempelvis helsestasjonstjenesten.

Ledsager

Det er behandlende institusjon som skal sørge for at de behov pasienten har for særlig bistand under oppholdet ivaretas. I noen sammenhenger, for eksempel der sykehusoppholdet av ulike grunner er en særlig belastning for pasienten, kan det være nødvendig med bruk av medhjelpere som pasienten selv kjenner. Dersom Vestre Viken vurderer at det er behov for bistand av kjent personell skal sykehuset dekke utgiftene til lønn som følge av dette. Det er utarbeidet et eget bestillingsskjema og timeliste for oppmøte som vedlegges faktura. Disse er tilgjengelig på Vestre Vikens internettside.

Tolk

Partene er ansvarlig for å sikre god kommunikasjon med pasienten. Kommunen skal i sin henvisning til sykehus varsle om behov for tolk, og Vestre Viken skal varsle kommunen om behov for tolk ved utskrivning. Partene er selv ansvarlig for å bestille og finansiere tolk i egen tjeneste.

Behandlingshjelpemidler

Behandlingshjelpemidler er Vestre Vikens ansvar og ordinære pleie- og forflytningshjelpemidler er kommunens ansvar. Nødvendig opplæring skal være avtalt, og ved behov være gjennomført før utskrivning.

Pasienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester

Partene har et særskilt ansvar for å samarbeide om helhetlige og sammenhengende helse- og omsorgstjenester for pasienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 7-1 gir fra 01.10.12 kommunene ansvar for å utarbeide individuell plan for pasienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Loven sier videre at dersom en pasient eller bruker har behov for tilbud etter både Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesteloven eller psykisk helsevernloven, skal kommunen sørge for at det blir utarbeidet en individuell plan, og at planarbeidet koordineres.

Rehabilitering vil for mange pasienter være en del av et helhetlig pasientforløp.

Behovet for spesialisert kompetanse vil være avgjørende for om rehabiliteringen skal foregå i spesialisthelsetjenesten eller i kommunen. Som hovedregel bør tilbud til store pasient- og brukergrupper foregå i kommunene. Mange vil i perioder ha behov for tjenester på tvers av tjenestenivå og godt samarbeid mellom partene er en forutsetning for et godt tilbud.

Habilitering og rehabilitering bør i størst mulig grad tilbys der brukeren bor og oppholder seg.

Pakkeforløp

Nasjonale pakkeforløp stiller økte krav til samarbeid mellom partene. Pakkeforløp forutsetter gjensidig og fortløpende samarbeid med blant annet utdypende krav til henviser, forløpstider, funksjon som forløpskoordinator og krav til ansvarsfordeling ved utskrivning og avslutning. Rutiner og retningslinjer som presiserer partenes forpliktelser kan utarbeides som vedlegg til denne avtale.

2. Henvisning og mottak

Henvisning

Henviser skal sende skriftlig henvisning iht. gjeldende rutine, fortrinnsvis elektronisk og i henhold til nasjonal standard. Innleggende lege skal ha mulighet til å konferere med vaktlege i Vestre Viken før innleggelse for øyeblikkelig hjelp. I henvisningen skal det framkomme:

- klare problemstillinger som henviser ønsker vurdert, utredet eller behandlet
- hva som er iverksatt av behandlingstiltak og hvorfor kommunal behandling er vurdert som ikke tilstrekkelig
- oppdatert medikamentliste
- opplysninger om kommunale tjenester som pasienten mottar
- eventuell allmennfarlig smitte, MRSA-sykdom eller bærertilstand
- behov for tolk, eller annen form for fysisk og/eller psykisk tilrettelegging ved innleggelsen/mottaket
- funksjonsnivå, evne til egenomsorg, nødvendige hjelpemidler, herunder sykepleieopplysninger og eventuelle rapporter fra andre behandlere/terapeuter
- oppdatert individuell plan når det er aktuelt
- Ledsager / personlig assistent.

Ved etablering av tvungen observasjon/tvunget vern må henvisningen inneholde all nødvendig informasjon etter lov om psykisk helsevern § 3-1 med tilhørende forskrift.

Ved avslag på henvisning til helsehjelp skal Vestre Viken orientere både pasient og henviser om begrunnelse for avslaget.

3. Under utredning og behandling

Vestre Vikens ansvar

Melding til kommunen

Innen 24 timer etter innleggelse skal det kartlegges og registreres i Vestre Vikens journalsystem om pasienten mottar kommunale helsetjenester. Hvis så er tilfelle skal kommunen varsles med *Melding om innlagt pasient*.

Hvis pasienten ikke mottar kommunale helsetjenester og det antas at det vil bli behov for dette, skal kommunen varsles om innleggelsen innen 24 timer med meldingen: *Helseopplysninger*. I meldingen skal det fremgå opplysninger om pasientens status, antatt forløp, antatt funksjonsnivå, antatt hjelpebehov og forventet utskrivningstidspunkt.

Dersom det antas å være behov for omfattende eller langvarig behandling i Vestre Viken, og det ikke er mulig å foreta ovennevnte vurdering, skal kommunene varsles så snart det lar seg gjøre.

I tilfeller hvor den første vurderingen tilsier at pasienten ikke har behov for hjelp i kommunen etter utskrivning, men dette endrer seg i løpet av sykehusoppholdet, vil 24 timers fristen starte fra det tidspunkt hvor det blir klart at et slikt behov foreligger.

Eventuelle endringer i pasientens tilstand og fremtidig hjelpebehov formidles til kommunen gjennom meldingen *Helseopplysninger*.

Samarbeid om god utskrivningspraksis

Ved forventet behov for oppfølging av kommunale tjenester etter utskrivning skal samarbeidet starte så raskt som mulig etter at pasienten er lagt inn. Behandlende enhet ved Vestre Viken skal ved behov og før pasienten er utskrivningsklar, innkalle til samarbeidsmøte med pasient, nærmeste pårørende og relevante samarbeidspartnere i kommunen. Ansvarlige representanter for kommune og helseforetak avklarer videre oppfølging og behov for veiledning i samarbeid med pasient og pårørende. Det skal tilrettelegges for dialog uavhengig av geografiske avstander.

Vestre Viken har plikt til å gi råd, veiledning og opplysninger om pasientens helsemessige forhold når det etterspørres av kommunen slik at kommunen skal kunne løse sine oppgaver etter lov og forskrift.

Vestre Viken skal melde fra til kommunen om interne overflyttinger til annen geografisk enhet i Vestre Viken gjennom bruk av dialogmeldingene *forespørsel* og *svar på forespørsel*.

Kommunens ansvar

Når kommunen mottar *Melding om innlagt pasient*, skal kommunen snarest oversende meldingen *innleggelsesrapport*. Meldingen skal inneholde oversikt over medisinske opplysninger, sykepleiedokumentasjon, tjenester pasienten mottar, IPLUS-kartlegging og medisinkort.

Når kommunen mottar meldingen *Helseopplysninger* på en pasient som ikke mottar helsetjenester i kommunen, skal kommunen ta kontakt og innlede samarbeidet så snart som mulig og senest første virkedag etter mottatt melding.

Kommunen skal innhente nødvendig og utfyllende informasjon om pasientens funksjonsnivå og behov med sikte på å planlegge ivaretagelse av pasienten i kommunen i henhold til forventet utskrivningstidspunkt meldt fra Vestre Viken. Kommunen skal gi Vestre Viken informasjon om hvilke kommunale tjenester som planlegges og når de forventes å være på plass.

Kommunen skal vurdere om det er behov for veiledning/rådgivning av eget personell, samt be om dette fra behandlende enhet ved Vestre Viken.

4. Utskrivning

En pasient er utskrivningsklar når lege/psykolog i Vestre Viken vurderer at pasienten ikke har behov for ytterligere behandling.

Vurderingen skal være basert på en individuell helsefaglig vurdering og følgende punkter skal være vurdert og dokumentert i pasientens journal:

1. Problemstillingen(e) ved innleggelse, slik disse var formulert av innleggende lege/akuttmottaket, skal være avklart og dokumentert.
2. Øvrige problemstillinger som har fremkommet under oppholdet skal være avklart og dokumentert.
3. Dersom enkelte spørsmål ikke kan avklares skal dette redegjøres for skriftlig.
4. Det skal foreligge et klart standpunkt til diagnose(r) og videre plan for oppfølging av pasienten.

5. Pasientens samlede funksjonsnivå, endringer fra forut for innleggelsen, og forventet fremtidig utvikling skal være vurdert. Der hvor dette er aktuelt, skal farlighetsvurdering i forhold til videre behandling foreligge før utskrivning.

Kriteriene for at en pasient er definert som utskrivningsklar gjelder også for dagpasienter.

Vestre Viken kan ikke sende en utskrivningsklar pasient tilbake til kommunen før kommunen har gitt beskjed om at det foreligger et tilbud til vedkommende pasient.

Vestre Vikens ansvar

Melding og dokumentasjon knyttet til polikliniske pasienter og dagbehandling

Ved poliklinisk behandling og, dagbehandling skal *epikrise* eller tilsvarende informasjon, sendes det helsepersonell i kommunene som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging videre. Det er spesielt viktig å gi oppdatert funksjonsbeskrivelse og medikamentliste. Meldingen må inneholde plan for videre behandling og kontroll, med angivelse av ansvars plassering.

Melding og dokumentasjon knyttet til pasienter med døgnopphold

Vestre Viken skal sende *melding om utskrivningsklar pasient* til kommunen, når pasienten er definert som utskrivningsklar og utskrivningstidspunkt er satt. Hvis pasientens tilstand endres og Vestre Viken avventer utskrivning, skal kommunen varsles med *avmelding utskrivningsklar pasient*.

Meldingen om utskrivningsklar pasient er en ren logistikkmelding og skal ledsages av en oppdatert *Helseopplysninger* med mindre det ikke er endringer på pasientens tilstand siden forrige *Helseopplysninger* ble sendt. Meldingen skal inneholde nødvendig informasjon for videre behandling/oppfølging av pasienten, jf. hovedkapittel 4, 2. avsnitt, pkt. 1-5.

Ved utskrivning skal sykepleietjenesten sende *utskrivningsrapport*. Utskrivningsrapport skal inneholde oppsummert sykepleie gitt til pasienten under innleggelsen, funksjonsvurdering av pasienten ved utreise og oppfølgingsbehov etter utreise samt eventuelle medikamenter gitt pasienten på utreisedagen.

Ved utskrivning skal *epikrisemelding fra lege*, sendes henvisende lege, pasientens faste helsepersonell i kommunen som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging videre. Det er spesielt viktig å gi oppdatert funksjonsbeskrivelse og medikamentliste. Epikrisen må inneholde plan for videre behandling og kontroll, med angivelse av ansvars plassering.

Frist for melding

Melding om utskrivningsklar pasient skal sendes så tidlig som mulig på dagen for å tilrettelegge for best mulig pasientforløp. Vestre Viken skal der det er mulig melde pasienten utskrivningsklar før kl. 14.00.

Øvrige forhold

Ved utskrivning skal Vestre Viken vederlagsfritt sende med pasient resept, eventuelle medikamenter og annet utstyr, slik at pasienten har nødvendige medikamenter og utstyr fram til første virkedag etter utskrivning. Hva som skal sendes med pasienten avklares med helsepersonell i kommunen.

Vestre Viken er ansvarlig for å transportere pasienten tilbake til kommunen.

Kommunens ansvar

Oppfølging av melding om utskrivningsklar

Kommunen skal umiddelbart følge opp *melding om utskrivningsklar pasient* og eventuelle søknader fra pasienten for å kunne etablere helse- og omsorgstjenester innen varslet utskrivningstidspunkt.

Kommunen skal snarest sende *dialogmelding* til Vestre Viken om tidspunkt for hvor pasienten skal mottas, med hvilke tjenestetilbud og hvordan de planlegger å ta imot pasienten etter varsling av utskrivningsklar pasient.

Dersom tilbud ikke kan ytes fra den dagen pasienten er utskrivningsklar skal kommunen i *dialogmeldingen* oppgi tidspunkt for når tjenestetilbudet kan iverksettes.

5. Betaling for utskrivningsklare pasienter

Forskrift

Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter (Betalingsforskriften) § 2 pålegger kommunen å betale Vestre Viken for utskrivningsklare pasienter som er innlagt på sykehus i påvente av et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud. Betalingsplikten gjelder for den kommunen pasienten oppgir som oppholdskommune. *Døgnpris fastsettes i Statsbudsjettet.*

Når inntre betalingsplikt

For at betalingsplikt for utskrivningsklar pasient skal inntre må følgende vilkår være oppfylt:

1. Vestre Viken har varslet kommunen om innleggelse, pasientens status, antatt forløp og forventet utskrivningstidspunkt innen 24 timer etter innleggelse, evt. i løpet av 24 timer fra når behov oppstod.
2. Lege eller psykolog i spesialisthelsetjenesten har vurdert at pasienten er utskrivningsklar og dette er dokumentert i pasientens journal.
3. Vestre viken har sendt melding om utskrivningsklar pasient.
4. Kommunen tar ikke imot pasienten den dagen pasienten er meldt utskrivningsklar.

Plikt til redegjørelse

Kommunen kan kreve å få en redegjørelse for de vurderinger Vestre Viken har foretatt etter § 9 i Betalingsforskriften. Redegjørelsen skal inneholde tilstrekkelig og nødvendig informasjon slik at kommunen kan etterprøve vurderingene foretatt av Vestre Viken.

6. Håndtering av uenighet og tvist

Partene er enige om følgende prinsipper for håndtering av uenighet:

Prinsipielle pasientrelaterte enkeltsaker skal løses så nært pasienten som mulig og i dialog mellom partene. Om nødvendig skal saken søkes løst i møte med klinikkdirektør i helseforetaket og kommunalsjef/kommunaldirektør i kommunen.

Prinsipielle saker knyttet til avtalen, retningslinjer, eller rutiner skal om mulig løses på lavest mulig tjenestenivå. Oppnås ikke enighet, kan en eller begge parter be om at saken drøftes i

overordnet samarbeidsutvalg. Hvis partene ikke blir enige, kan en av partene eller begge partene løfte saken til det nasjonale tvisteløsningsutvalget.

7. Varighet og oppsigelse

Avtalen gjelder fra 1. mai 2019 og videreføres dersom ingen av partene har varslet ønsket endring.

Avtalen kan sies opp med ett års varsel.

8. Underskrift

Avtalen er utferdiget i to eksemplarer hvorav partene beholder hver sitt.

Dato:

Dato:

Adm. direktør Vestre Viken

Rådmann i NN kommune